

Handläggare
Helen Agah
Telefon: 08 508 28 740**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden,
2020-02-18, p 10

Överklagande av mark- och miljödomstolens vid Nacka tingsrätt slutliga beslut den 19 december 2019 i mål M 8844-19

Förvaltningens förslag till beslut

1. På de grunder som framgår av detta tjänsteutlåtande fullfölja överklagandet av mark- och miljödomstolens slutliga beslut den 19 december 2019 i mål M 8844-19 och yrka att Mark- och miljööverdomstolen, med upphävande av mark- och miljödomstolens beslut, återförvisar ärendet till mark- och miljödomstolen för prövning i sak.
2. Uppdra åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.
3. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
FörvaltningschefMonika Gerdhem
Avdelningschef

Sammanfattning

Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden fullföljer överklagandet av beslutet.

Nämnden har med anledning av en mycket hög uppmätt inomhustemperatur förelagt fastighetsägaren att inkomma med åtgärdsförslag för att sänka temperaturen. Fastighetsägaren har överklagat beslutet.

Länsstyrelsen har återförvisat ärendet till nämnden för ytterligare utredning på den grunden att en mätning inte skulle vara tillräcklig för att konstatera att en olägenhet för människors hälsa på grund av för hög inomhustemperatur föreligger.

Nämnden har överklagat länsstyrelsens beslut reservationsvis.

Mark- och miljödomstolen har avvisat nämndens reservationsvisa överklagande utan att låta nämnden fullfölja sitt överklagande och utveckla sin talan. Grund för domstolens bedömning är att länsstyrelsens beslut inte innefattar fråga som har inverkan på ärendets utgång i sak.

Nämnden har överklagat mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut reservationsvis och föreslås nu fullfölja överklagandet och utveckla sin talan.

Länsstyrelsens bedömning att ett enstaka mättillfälle i detta fall inte utgör tillräcklig utredning för att konstatera om olägenhet för människors hälsa föreligger binder nämnden i hur Folkhälsomyndighetens allmänna råd ska tillämpas och har därför inverkan på ärendets utgång i sak. Länsstyrelsens beslut bör därför anses vara överklagbart. Mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut bör därför upphävas och målet återförvisas dit för prövning i sak.

Bakgrund

Nämnden har den 3 maj 2017 förelagt Bostadsrättsföreningen Akvamarinen 1 att låta ta fram åtgärdsförslag för att under sommartid sänka temperaturen i klagandenas lägenhet på Kristallvägen 2 så att den operativa temperaturen inte varaktigt överskrider 26 grader eller kortvarigt 28 grader enligt tabell 2 i Folkhälsomyndighetens allmänna råd om temperatur inomhus (FoHMFS 2014:17). Av redovisade förslag ska minst ett innefatta förslag som inbegriper installation av klimatkylanläggning, samt minst ett eget framtaget åtgärdsförslag. Varje åtgärdsförslag enligt ovan ska åtföljas av en kostnadsberäkning.

Beslutet fattades efter att den operativa temperaturen vid inspektionstillfället den 25 augusti 2015 uppmättes till 28,9-29,0 grader i vardagsrum respektive arbetsrum. Detta trots att persienner och markiser varit nedfällda under hela dagen, en fläkt var på med hög hastighet och fönstret i sovrummet var delvis öppet eftersom ett portabelt luktkonditioneringsaggregat var igång och slangar från detta mynnade ut genom fönstret. Såväl fläkten som luftkonditioneringsaggregatet stängdes av vid och under mätningen

och dörren till sovrummet hölls stängd. Även de ytttemperaturer på golv, väggar och tak som mättes upp av miljöförvaltningens inspektörer med hjälp av en värmekamera visade höga temperaturer vilket redovisades i inspektionsrapporten. Vid inspektionen i bostaden uppmättes utomhustemperaturen till 24 grader.

Enligt FoHMFS 2014:17 innebär det termiska klimatet en olägenhet för människors hälsa om temperaturen kortvarigt överstiger 28 grader under sommaren. Fastighetsägaren hade efter inspektionstillfället vidtagit åtgärder med avseende på bristfällig ventilation i den aktuella bostaden. Nämnden har dock bedömt att det ökade luftflödet inte på ett märkbart sätt skulle påverka temperaturerna i bostaden. Även efter vidtagna åtgärder förelåg därmed enligt nämndens bedömning risk för olägenhet för människors hälsa i den aktuella bostaden med avseende på hög inomhustemperatur.

Bostadsrättsföreningen har överklagat till länsstyrelsen som den 25 november 2019 har hävt nämndens beslut och återförvisat ärendet till nämnden för erforderliga åtgärder.

Länsstyrelsen har ansett att den aktuella mätningen av temperaturen som har utförts vid ett tillfälle mellan klockan 13 och 14 inte är en tillräckligt lång mätning för att ligga till grund för bedömningen att det föreligger en olägenhet för människors hälsa. Länsstyrelsen har bedömt att det utifrån utredningen inte gått att avgöra om det föreligger en olägenhet i miljöbalkens mening. Länsstyrelsen har därför hävt beslutet och återförvisat ärendet till nämnden för erforderlig utredning.

Förvaltningen har genom delegationsbeslut den 13 december 2019 reservationsvis överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

Mark-och miljödomstolen har i slutligt beslut den 19 december 2019 avvisat nämndens talan. Som skäl för beslutet har domstolen angett följande. Enligt 34 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) får talan mot beslut, genom vilket mål återförvisas till lägre instans, endast föras om beslutet innefattar avgörande av fråga som inverkar på målets utgång, dvs. innebär ett ställningstagande i sakfrågan. Denna princip tillämpas även på återförvisningsbeslut som fattas av förvaltningsmyndighet, i detta fall länsstyrelsen. Länsstyrelsen har återförvisat ärendet till nämnden för fortsatt handläggning. Som skäl för beslutet har länsstyrelsen i huvudsak anført att det inte utifrån utredningen i ärendet gått att avgöra om det föreligger en olägenhet för människors hälsa med anledning av för hög temperatur i bostaden. Länsstyrelsen har inte tagit ställning i sakfrågan eller uttalat sig i någon annan fråga som inverkar på ärendets utgång. Länsstyrelsens beslut kan således inte överklagas,

varför överklagandet ska avvisas. Det innebär att mark- och miljödomstolen inte prövar överklagandet i sak. Vid denna utgång i målet saknas anledning att ta ställning till nämndens begäran om anstånd.

Förvaltningen har genom delegationsbeslut den 5 januari 2020 överklagat mark- och miljödomstolens beslut reservationsvis.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Rättegångsfel vid mark- och miljödomstolen

Förvaltningen konstaterar inledningsvis att mark- och miljödomstolen inte tagit ställning till nämndens begäran om anstånd innan målet avgjordes. Nämnden har därför inte getts tillfälle att fullfölja sitt överklagande och utveckla sin talan, däribland i fråga om länsstyrelsens beslut är överklagbart. Detta utgör grovt rättegångsfel.

I avvisningsfrågan kan felet enligt förvaltningen läkas genom att nämnden nu getts tillfälle att komplettera överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen. Såsom framgår nedan anser förvaltningen vidare att avvisningsbeslutet bör upphävas. Mark- och miljööverdomstolen är i den aktuella situationen förhindrad att pröva målet i sak varför målet bör återförvisas och nämnden ges tillfälle att komplettera sin talan, däribland ange yrkanden.

Länsstyrelsens beslut innefattar avgörande av en fråga som inverkar på ärendets utgång

Länsstyrelsen har återförvisat ärendet för ytterligare utredning. Enligt praxis kan sådana beslut inte överklagas om inte beslutet binder underinstansen genom att prövningsramen påverkas eller anvisningar ges om hur sakfrågan ska bedömas (jfr MÖD 2014:21).

Förvaltningen anser att länsstyrelsens beslut i praktiken innebär en bedömning i sak och är bindande för nämnden i fråga om olägenhet för människors hälsa föreligger vid angivna förhållanden.

Nämnden har förelagt om åtgärdsförslag baserat på att temperaturen i bostaden under normala förhållanden (inte extremväder) uppmättes till 28,9-29 grader. Detta trots de långtgående försiktighetsmått som klagandena själva vidtagit med solavskärmning, vädring och fläkt. Enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd föreligger en olägenhet för människors hälsa om temperaturen *kortvarigt* överstiger 28 grader under sommaren. Riktvärdena anger även nivån för olägenhet för varaktig temperatur, över 24 grader, under sommaren 26 grader. Ett överskridande av 28

grader vid ett enstaka tillfälle under sommaren ska enligt förvaltningen typiskt sett anses visa att risk för olägenhet för människors hälsa föreligger. Detta såvida inte det finns något som tyder på att förhållandena vid mättillfället på något sätt avviker från de normala, vilket inte var fallet i detta ärende. Utifrån förhållandena i det aktuella ärendet är det därför inte motiverat att ärendet utreds vidare eller fler mätningar genomförs. Detta särskilt då kostnaderna för nämndens tillsynsåtgärder drabbar verksamhetsutövaren.

Även den omständigheten att riktvärdet i detta fall överskreds med nästan tre grader sent i augusti månad utan samband med extremt väder bör beaktas vid bedömningen.

Sammantaget visar mätningen vid inspektionstillfället därför att risk för olägenhet för människors hälsa med avseende på för hög inomhustemperatur föreligger. Länsstyrelsens bedömning kan dock inte tolkas på annat sätt än att ett enstaka överskridande av den aktuella omfattningen och vid den specifika tiden på dygnet inte i sig får bedömas som en risk för olägenhet för människors hälsa. Länsstyrelsens ställningstagande binder därför nämnden i hur de allmänna råden ska tillämpas och har därför inverkan på ärendets utgång i sak. Beslutet bör således anses vara överklagbart då den innefattar avgörande av en fråga som inverkar på ärendets utgång hos nämnden. Mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut bör därför upphävas och målet återförvisas dit för prövning i sak.

Bilagor

1. Mark- och miljödomstolens beslut i mål M 8844-19

SLUT